

Эсэгэ ороноо, эхэ нютагаа эб хамта мандуулая!

БҮРЯАДАЙ АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО

1998
ИЮЛИН
28

Зунай һүүл
шарагшан хонин
харын
5
гарагай 3
ВТОРНИК
№ 135 (19976)
Газетын сэн хэлсээтэ

1921 оной
декабриин
21-һээ гараа

Бүгэдэ арадай сонин

АРАДАЙ ХУРАЛАЙ НЭГЭДЭХИ СЕССИ ТУХАЙ

Буряад Республикын хоёрдохи зарлалай Арадай Хуралай нэгэдэхи сесси долоон хоногой туршада забһарлаал хэһэнэй удаа, үсэгдээр, июлиин 27-до хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлбэ. Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М.И.СЕМЁНОВ сессие хүтэлбэрилөө.

Арадай Хуралай сесси түрүүшээр Нижнеангарскийн хунгуулиин 30-дахи округһоо Буряад Республикын Арадай Хуралай депутатаар И.М.Егоров хунгадаа гэжэ элидхэл хэһэн мандатна комиссийн түрүүлэгшэ А.Г.Лубсанов мэдэсэбэ. Тэрэнэй хэһэн элидхэл тушаа сесси тогтоол абажа, депутат И.М.Егоровой эрхэ түлөөлэгшэнууды мэдэрхэ гэһэн шиидхэбэри сесси абаа.

Тэрэнэй һүүлээр Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо тухай асуудал сесси хаража үзэбэ. Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшоор Үдын хунгуулиин 48-дахи округһоо депутат Виктор Вавилович Измайловой кандидатурые М.И.Семёнов сессидэ дурадхаа. Арадай Хуралай депутатуудай шюусаар дуугаа үгэлгын дүнгүүдээр В.В.Измайлов Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшоор хунгадаба. Удаань сесси Арадай Хуралай комитетүүдэй түрүүлэгшэнэрэй тушаалда кандидатууды дэбжүүлбэ. Арадай Хуралай 6 комитеттэй түрүүлэгшын тушаалда 9 депутат дэбжүүлэгдээ. Арадай Хуралай комитетүүдэй түрүүлэгшэнэрэй хунгалта тухай мэдэсэл удаадахи дугаарта үгэхэбди.

Степан ОЧИРОВ.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшые хунгаха тухай

Буряад Республикын Конституцийн 83-дахи статьягай, Буряад Республикын Арадай Хуралай Доторой дүримэй 7-дохи статьятай зохиладуулан, Буряад Республикын Арадай Хурал ниггэжэ тогтооно:

1. Ноусаар дуугаа үгэлгын дүнгүүдээр Үдын хунгуулиин 48-дахи округһоо депутат Измайлов Виктор Вавиловиче Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшоор хунгаха
2. Тус тогтоол абтанан үдэрһөө хойшо хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ М. И. СЕМЁНОВ

Улаан-Үдэ хото
1998 оной июлиин 27
N 12-11

БУРЯАД РЕСПУБЛИКЫН АРАДАЙ ХУРАЛАЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН ОРЛОГШО ИЗМАЙЛОВ ВИКТОР ВАВИЛОВИЧ

1939 ондо Улаан-Үдэдэ түрэнэ, ород. Дээдэ эрдэмтэй. 1965 ондо Буряадай гүрэнэй багшанарай институт, 1979 ондо партийна дээдэ хургуули дүүргэһэн.

Ажалай намтар 1958 ондо АВРЗ-дэ шэрэм шудхалгын цехтэ эхилһэн, совет армида алба хэһэнэй удаа институтда

ороһон. Псков хотын хүүгэдэй байшанай хүмүүжүүлэгшээр, удаань Латвида ород хэлэнэй ба литературыын багшаар ажалаһан юм. 1965-1997 онуудта Буряадай Гүрэнэй телерадиокомпанида радиогой корреспондентээр, редактораар, ахамад редактораар, директорээр,

түрүүлэгшын орлогшоор ажаллаа. Буряадай, Россин соёлой габыята хүдэлмэрилэгшэ, Россин Журналистнуудай холбооной гэшүүн. «Ажалдаа шалгарһанай түлөө», «БAM барилсаһанай түлөө», «Ажалай ветеран» болон Монголой «Найрамдал» медальнуудаар шагнагданхай.

Буряадай үшөө нэгэ шэнэ холбоон

Хотын «Прогресс» кинотеатр соо республикын мэргэжэлтэ кинематографистнуудай, кинопрокадай хүдэлмэрилэгшэдэй, кино шэнжэлэгшэдэй, кинодо дуратайшуудай эмхидхэлэй суглаан үнгэргэгдэжэ, Россин Кинематографистнуудай холбооной Буряадай таһагые нээхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэбэ.

Башкортостанда, Татарстанда, Чувашада, Марий-Элэдэ, Сахада (Яхад) кинематографистнуудай өһөдүн холбоонууд байгуулагданхай юм.

Бүри гуша гаран онуудай үеэр манай шотагай элитэ хүбүүн Валерий Инкижинов бэрхэ киноактёр гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ суурхалан түүхэтэй. Буряад ороой дайдаһаа ямар бэлигтэй кинорежиссернууд гарһан гээшэб! Тэдэнэй дунда зохёохы ажалынгаа охин дунда наһа бараһан Барас Халзанов Александр Итыгилов хоёрой найруулан табиһан фильмүүд үргэн дэлгэр СССР орон соо суурхалаһаа гадна, хиаын саанашы мэдэжэ болоһон а. Украинда ажаһууһан С.Сахалтуевай табиһан мультфильмүүды дэлхэйн хэды олон үхибүүд бахархан харадаг байһаһаа гадна, мэргэжэлтэдэй зүгһөө үндэрөөр сэгинэгдэһэн габыятай. «Мосфильм» киноконцернын режиссер-табигшын бүтээлүүд мүн ас олоной зүгһөө найшаалда хүртэһэн байха. Мүн манай шотагнаа угтай олон кино буулгаһад Россин, СНГ-гэй киностудинуудта амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ ябадаг юм.

Буряадтаашы аша үрэ ехэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байдаг киногой халбарийн

хүдэлмэрилэгшэд нилээд олон гээд тэмдэглэмээр. Бүхы наһаая нэгэтэ шэлэһэн мэргэжэлдээ үнэн сэхээр амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, республикынгаа телевизионно искусствые хүгжөөгдээ өһөдүнөө горитойхон хубита оруулан зоной тоодо Анатолий Сидлер Георгий Токмаков хоёрые оисоломоор. Киргизийн мэдэжэ кино табигшадтай аша үрэтэйгөөр олон жэлэй туршада хүдэлмэрилһэн, мүн Толомуш Океевэй мэдэжэ фильмүүдые буулгаһан Василий Соколов (Бадаев) шотагаа бусаад, олондо жэшээ харуулмаар хүдэлмэрилһэн габыятай. Буряадай телевиденидэ зохёохы абыастайгаар мүнөө үедэ ажаллажа ябаһан кино буулгагша, табигша Владимир Пономаревы нэрлэнгүй гаралтай аал? Лейпцигтэ үнгэргэгдэһэн уласхоорондын кинофестивальда Владимир Пономаревой буулгаһан фильм «Мүнгэн баабгай» гэһэн шанда хүртэһэн гээшэ.

Хиаын саанахи болон оронойнгоо кино табигшадтай олохон фильмүүдтэ гол, мүн басадшы рольнуудые ялас гэмэ тодоор наадаһан актернуудые тоолошогуй. Бүри хорёод жэлэй урда республикада өһөдүн киностуди нээхэ тухай асуудал гарһан түүхэтэй.

Россин Кинематографистнуудай холбооной Буряадай таһагые нээхэ асуудал суглаанда хабаадагшадтай зүгһөө нэгэн дуугаар найшаагдаба. Шэнээр байгуулагдаһан таһагай түрүүлэгшээр «Мосфильм» киноконцернын режиссер-табигша Арья Дашиев нэгэн дуугаар хунгадаба.

Ч. ДОРЖИЕВ, журналист.

ПРАВИТЕЛЬСТВЫН ХҮДЭЛМЭРИЙН ДОЛООН ХОНОГ

Нийтэ республиканска хэмжээ ябуулганууд Буряад Республикын Арадай Хуралай сесси - 27.07 «Иургуули - тосхонши тогтууритайгаар хүгжөөлгын түб» гэһэн уласхоорондын конференци - 28-30.07

Буряад Республикын Президент - Правительствын Түрүүлэгшэ А.В.ПОТАПОВ
Буряад Республикын Арадай Хуралай сессийн хүдэлмэридэ хабаадалга - 27,28.07

Саг зуурын онсо комиссийн зүблөөн - 28.07
Буряад Республикын Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын коллегийн үргэдхэмэл зүблөөн - 30.07

Агпромышленна комплексдо бизнесээр болон олзын хэрэг эрхилэгээр секцийн зүблөөн.
Налогой хуули гурим сахиха талаар хүдэлмэрилгын бүдэгэй зүблөөн.

Буряад Республикын Правительствын Түрүүлэгшын орлогшопорой уялганууды дүүргэгшэд:
А.Н.ЖИЛЬЦОВ

Финанснууды болон экономикыс тогтоижоруула талаар федеральна программы хараада абан, 1998 ондо Буряад Республикын Правительствын эмхидхэхэ түсэбэй проектые бэлдэлгэ.

Б.Ц.СЕМЁНОВ
Үрэнэнэй шанар болон малай үүлтэр найжаруула талаар эрдэмэй-практическа конференци үнгэргэгдээ бэлдхэл ябуула.
А.П.ТАБАЛАЕВ

Улаан-Үдэ хотын мэритэй барилгы болон архитектурын ажал ябуулгаар хамтын ажал ябуула асуудалнуудаар зүблөөн - 29.07
Гэр байрын дулаалгын асуудалнуудаар зүблөөн - 30.07

«1998-1999 онуудай үбэлжэлгэдэ гэр байрын-коммунальна ажахы бэлдэлгэ ба түлишөө нөөсэлгын хэмжээнүүд тухай» асуудалаар коллегийн зүблөөн - 30.07
А.Ч.НИМАЕВА

Республикын стадионууд дээрэ футбольоор Буряад Республикын түрүү нуури эзэлхын түлөө мурьсөөн.
Хуралсаалай хүдэлмэрилэгшэдэй августын зүблөөнүүдые үнгэргэгдээ бэлдэлгэ.

БОЛГООМЖОТОЙ: ХАРГЫ ДЭЭРЭ ҮХИБҮҮД!

Үнгэрһэн долоон хоногой гарагай дүрбэнэй үдэшэ Улаан-Үдэ хотын Ключевской үйлсэдэ хоёр үхибүүд трамвайда дайруулба. Ушарын хадаа трамвайн хойто захаар түргэн гарахадаа урдаһаа ерэнэн трамвайда сохиулушоо бшуу. 6-тай 7-той эдэ хоёр үхибүүд ехээр гэмтэжэ, хотын түргэн туһаламжа хүргэдэг больницада оруулагдаа.

Байгша оной июлиин 22-ой болон 23-най үдэрнүүдтэ республикын харгынууд дээрэ 5 гэнэ усал үзэгдэбэ. Энэ ушарһаа 6 хүн шархатаа. Автотранспортын жолооо хотуугаар барихан 9 хүн ГАИ-гай хүдэлмэрилэгшэдтэ баригдажа, яла түлэхэ болобо.

А. ШАГДАРОВ.

ЭГЭЭЛ ЭРХИМ НУРАГШАДТА-2 МЯНГАН ТҮХЭРИГ

Эрдэм номдо оролдосотойгоор нуража, ерээдүйнөө байдалда бата үндэһэ табиha асуудалда мүнөөшөө бодомжолго гэшэ мүнөө үсын залуу үетэнэй гол зорилго болоно. Энэ напамжа хургуулинуудта алтан медальтайгаар дүүргэһэн Хэжэнгын - Татьяна Бимбаева Улаан-Үдын - Александр Тугосаев хоёрто сэхэ хабаатай.

Залуушуулай хэрэгүүдэй, туризмын, физическэ культурын болон спортын талаар гүрэнэй комитетдэй соведэй шиидхэбэрээр эдэ хоёрто тус бүридэнь 2 мянган түхэриг мүнгэн шан барюулагдаха болобо.

Байгша ондо Буряад ороцдо хургуулиа алтан, мүнгэн медальнуудтайгаар дүүргэгшэдэй тоо хоёр зуу

гаранда хүрэнэ байна бшуу. Эды олон нүхэдүүд сооһоо хоёрхонийень шэлэхэ гэшэ нилээд ороохон байба. Ушар нимэһээ сэгинэлтэнүүдыень жэһэн харахаһаа гадна, хүн бүхэнэй ниитын ажалда хабаадалгы, шэнжэлхы хүдэлмэринүүдые, али нэгэ асуудалаар хэблээдэ толиһон статьянуудыень хараада абаха ушар гараа.

А. ХУВИГУЕВ.

Эсэгийн дайнай урда тээхи 1938 ондо, тэрэ сагта буряад хэлэ бэшэгэй залуухан багша Бадма-Базар Намсараевич Намсараевич эдэбхээр хүдэнтымнай долоон жэлэй хургуулин дэргэдэ литературна кружок эмхидхэгдэжэ, гар бэшэгэй «Булаг» гэжэ журнал гарадаг болоһон түүхэтэй. Энэ кружогто 5-дахи, 6-дахи ба 7-дохи классай хурагцад хабаадажа, түрүүшынгээ шүлэгэй мурнуудыг туршадаг байһан байна. Багша Бадма-Базар Намсараевич үхибүүдэй шүлэгүүдтэй хамта, өөрынгөө шүлэгүүдэе журналда гаргалсажа, жэшээ харуулдаг, уран үгын гүнзэгы удхыг эдир бэшэгшэдтээ ойлгуулдаг байгаа.

Тэрэ сагһаа хойшо тэбхэр 60 жэлэй турша соо литературна «Булаг» кружок таһалдаагүйн найхан лэ, эдир бэшэгшэдэй хүсөөр гарадаг гар бэшэгэй «Булаг» сэтгүүл гаражал байһан зандаал! Энэ дэмбэрэлтэй хэрэг нотагай хургуулин түүхэдэ ехэхэн нэмэлтэ болоно гэхэдэ, алдуу болохогүй. Энэ журналай ойн баярта холо, ойрын айлшад хабаадалсаа. Тэдэнэй дунда хүдэнтын хургуулие дүүргэһэн, мүнөө наһанайнгаа амаралтада байдаг бууралшые, сагааншые толгойтой болоһон зон ерээ. Жэшээлбэл: Табтаанай нотагаһаа эхегерой Намгар Дамдинжаповна Дамдинжапова, Эүдхэлиһөө наһан соогоо багшаар ажаллаһан, арадай гэгээрэлэй отличник Дондокова Цырендожон Дондоковна, Улаан-Үдэ хотогоо сэрэгэй полковник байһан Гончиков Дугар Жалсанович, экономист мэргэжэлтэй ябаһан Борокшонова Цыбигмит Борокшонова, олон жэлдэ түрэл хургуулидаа хүмүүжүүлэгшээр ажаллаһан Намсараева Цындыма Бадмаевна гэхэ мэтэ.

Хүдэнтын хургуулида багшалһан багшанар: Хэжэнгэ нотагаһаа Лхасаранова Лхамэ Золтоевна, Цокто-Хангилһаа Дугарова Должит Дугаровна, Арын нотагаһаа Бадма Намсараевич Цыдылма Бадмаевна, Эүдхэлиин хургуулин багша, поэт Цыденов Базарсада Цыденович болон бусад «Булаг» кружогой ойн баярай айлшад болоо. Тэрэ холын 1938 онһоо гаража эхилһэн гар бэшэгэй журналнууд мүнөө болотор нарин нягтаар хадагалаатай. Хуудаһа хуудаһаар ирахата, хужарлан уншамаар, аргагүй уран найруулгатай эдир бэшэгшэдэй шүлэгүүд хубарина. Түрүүшын эдэбхитэй бэшээшэд: Цымпило Ц.Д., Дармаев Сагаан-Хүбүүн, Жамбалон Д.Д., Дашинимаев Ж., Дарижапова Д., Пунцукон Д.Ц. болон бусад байһан байна. Жаран жэл, табин жэл, дүшэн жэлнүүдэй урда тээ бэшэгдэһэн залуухан авторнуудай шүлэгүүдэе уншахада, өхөл һонин, эдэнь мүнхэ дурасхаал мэтэ байха юм. Журналай хуудаһанууд гоё найхан зурагуудаар шэмэгтэгдэһэн, зураг бүхэниинь шүлэгүүдэй удхада тааруулагдаһан. Тээд авторнуудайнь нэрэ үгы байбал даа, Энэнь халагламаар. Журнал үзэхэдэ, эрдэни, зэндэмэни бариһандал адли найхан, хурагшад шүлэгүүдээ Эхэ байгааһин үзэгдэлнүүд тухай жэлэй дүрбэн сагуудта

зорюулжа бэшэдэг байгаа. Жэшээлбэл: **ЦЫМПИЛОН Цырендаши, 1938 он.** **5-дахи классай хурагша.** **ТАЛЯАН-НУУР** Дулаахан үдэрэй Дунгяарма наранай элшэдэ, Хабар сагай Хабатай хэрюүхэн хэбшээндэ, Таашаажа байһан Таруу сөөрэм нуурнууд Толи шэнгээр яларжа, Хабтайн харагдана, Торгон шэнгээр мэлмэржэ, Тунгалаг үзэгдэнэ.

дурасхаал байгуулһан Владимир шамаяа Магтан, дурсан байнал. Энэ Цырендаша Цымпило гэжэ хурагша наһа наһалбал, олохон лэ ном бэшэжэ, улад зоноо баярлуулха нэн бээ. Тээд Эсэгийн дайнда мордожо, эхэ оронойнгоо түлөө эрэ бээ үгэһэн бэлэй. Дайнай һүүлэй жэлнүүдтэ «Булаг» журналай гаражал байгаа. Нэгэ шүлэг хараад үзэе: **Ц.БОРОКШОНОВА, 6-дахи классай хурагша. 1948 он.**

ХАБАР

Үбэлэй хүйтэн үнгэржэ, Урихан хабар ерзбэ даа.

үндэр наһа наһалаг, үреэлэй найхание дуулал байг гэхэ байнаб. Түрэлхиин бэлигтэй, уран үгэдэ дуратай олохон үхибүүд энэ «Булаг» журналдаа түрүүшынгээ шүлэгэй мурнуудыг туршажа, саашанхи наһанайнгаа харгыда зохёолой зүргэ нээгээ болоно. «Булаг» кружогой гэшүүд байһан, буряад арадтаа үнихэнэй мэдээжэ болоһон поздүүд үсөөн бэшэ юм. Жэшээлбэл: Шуй-Ханда Базарсадаева, Владимир Намсараев, Бутид-Ханда Цыренжапова, Базарсада Цыденов, Рабдан Рабжуев, Батор Цырендашиев, Болот Бальжинимаев, Мунко-Жаргал

һодото бишыхан шубуухуу бусагай хэргэлиг шубуухай дуулан дуулан жэргэнэ Арюун агаарта аһалдан жэргэнэ Энэ шубуухай ямар нэрэтэй Энэ шубуухай хаанаһаа бусагай Элин дээшээ нийдэжэ жаргада Эелдэр заахан бээтэйхэ Булжамуур жэргэмэл гээшэл даа Жэнхэни найхан аялгая Жэгдэхэн талаар сууряатуулһаа Үүрэй сайжа эхилжэ байхада Үнгын дуугаа захан татанац Түргэхэн үргэһэнһөө хэргэ зайсажа Үүдээ сэлин газашаа шамданаб **Долгоржаб ЖАМБУЕВА, 8-дахи классай хурагша УНАГАН** Хүлэг унаган наяхан дэлхэйе харабал, Үзэсхэлэн газарай баялигы Гайхан баярлан һонирхон харбагар ногоон модонуудыг Улаан, ягаан сээсэгүүдэ найхан анхилһан үнэрые найхашаан үнэрдэн тангаршаана Эгсэ үндэр хабсагайн Боориень тойрон гүйжэ, Эжынгээ хажууда ерээд, Дэб-дэб дэбхэрнэ. Үндэр наһатай Бадма-Базар Намсараевич багшамнай Ага хууринһаа «Булаг» журналайнгаа ойн баярта зорюулжа, үреэлэй үгэнүүдээр шүлэг зохёожэ эльгээгээ. Энэнь соонь иимэ үгэнүүд бэшээтэй: Һүн сагаан хүдэнтымнай «Булаг» бурьялһаар зандаа даа Удха зохёолой урадхалда Хубитаяа оруулһаар үнийн дай

УРАН БЭЛИГТЭЙ ЭДИР БЭШЭГШЭДЭЙ «БУЛАГ» ЖУРНАЛ БУРЬЯЛЖАЛ БАЙГ ЛЭ!

1998 оной июнин 26-да Агын районой хүдэнтын дунда хургуулин 75 жэлэй ойтой дашарамдуулан, эдир бэшэгшэдэй хабаадалгатайгаар гарадаг литературна гар бэшэгэй «Булаг» гэжэ журналай түрүүшын дугаарай хэблэгдэһээр 60 жэлэй ойн баяр болобо.

Ц.Д.ЦЫМПИЛОН, 1938 он. **ГОРХОН ҮЕРЛӨӨ** Шууян шааян долгёор бусалан Шуумгай дошхоор шааян урдана, наба дүүрэн унаар бусалан Мундуу хүсөөр мухарин эбхэрнэ, Эрьмэг тала зрье гангая Эдин мэрэнэ нэтэр түгдэр. Булан тохой тойрон ябажа, Бүлэг долгёор бурьян булхан, Булангираар урдана бушуу түргэн. Тэрэ оной ойн хургуулида политическэ удхатайгаар бэшэгдэһэн байха юм. Жэшэнь:

ГОНЧИКОВ Д., 6-дахи классай хурагша, 1938 он. **СТАЛИН** Дэлхэйн зүрхэн Улаан Москва - Столица Кремльдэ Арадай багша - Агуу Сталин Орошодог юм. Олоной һанал тэндэ, Бүгэдын зориг тэндэһээ.

Ц.Д.ЦЫМПИЛОН МАЯКОВСКИЙ (Нүгшэһэнһөөнь хойшо 10 жэл болоо) Нүгшөө һэнта, Уйтайл хэн-даа тиихэдэ, Би зургаатайшые наа, Мэдэхэ байгаа нэм таниие. Хубисхалай дүлэ бадаргалсаа һэнта шүлэгөөрөө, Дайсан хархисуудыг даралсаа һэнта гуурһаараа. Нүгшэһэнһөөтнай хойшо арбан жэл хүсөөл, Совет оромни сээсэглэн халбарнал. Сээсэглэһэн орондомни Сэнгүү хүжоун. Пролетариин эпохын

Үхибүүд баран хүжюүтэй Үзэһэнөө дабтажа эхилбэ даа. Апрельин дулаахан үдэрнүүд Аалихан хубарин үнгэрбэд, Айдар баахан үхибүүд Амжалтатайгаар шалгалтада бэлдэнэд. Майн дулаахан үдэрнүүд Мэнэ гэхээр үнгэрхэл, Манай хурагшад барандаа Материалаа бултыень хэльбэхэл. Тэрэ үедэ дүрбэдэхи классһаа эхилээд, класс бүхэниие дүүргэхэдэ, олон предметүүдээр шалгалта баридог байһан юм. Тэрээн тухайгаа энэ шүлэг соо хэлэгдээ гэшэ ха. Буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын багшанарай ехэхэн оролдоһон, үрэн хургуулииндай «Булаг» кружок үргэлжэлһөөр, гар бэшэгэй журнал гарадаг зандаа. 1940-1941 онуудта багша Намгар Дамдинжаповна Дамдинжапова энэ кружок хүтэлбэрилөө. Дайнай һүүлээрхи жэлнүүдтэ аргагүй наггинаар кружок эмхидхэдэг байһан багша Ханда Батодалаевна Батодалаева. Саашан багшанар Должит Дугаровна Дугарова, Гончик Жигжитжапович Жигжитжапов, Борлой Генинович Болотов, Лхамэ Золтоевна Лхасаранова ба бусад аяар холын 1938 ондо багша Бадма-Базар Намсараевичэй эхи табиһан хэрэгыг эдир бэшэгшэдэй ёһотойл нагин гуламта болгожо шадаһан байбал даа. Эдэ багшанарта «Булаг» журналай айлшад зүрхэнэй халуун баярыг хүргэжэ, найхан үреэлнүүдыг зорюулаа. Бадма-Базар Намсараевич багшамнай наһан соогоо шахуу хүдэнтын хургуулида багшалһан, олон тоото зохёолнуудаараа ганса Ага нотагтаа бэшэ, мүн Буряад арадтаа үнинэй мэдээжэ болоһон, солото хүнүүдэй нэгэн юм. Энэ эгээл хүндэтэй Б-Б.Намсараевич багшадаа толгойгоо доро дохижо, сэдхэлэй баяр хүргөөд, үшөө

Батоев, Баяр Монломгуруев ба бусад уянгата найхан уян нугархай шүлэгүүдээ, үльгэр, онтохонуудаа ба рассказуудаа Агынгаа, Буряад Республикынгаа газетэ, журналнуудта гаргажа, арад зоноо хужарлуулдаг байһаниинь хүн бүхэндэ мэдээжэ. 1997-1998 онуудай хуралсалай жэлнүүдтэ «Булаг» кружогто 17 эдир бэшээшэд хабаадаа. Эдэмнай 6-дахи, 8-дахи, 10-дахи, 11-дэхи классай хурагшад болоно. (хүдэнтын хургуули 1968 онһоо эхилжэ, дунда хургуули болоһон). Кружогой хүтэлбэрилэгшэ буряад хэлэ бэшэгэй ба литературын багша Балданова Мыдыгма Ринчиновна иигэжэ хөөрэнэ: «Олон жэлнүүдэй үнгэрхэ бүри кружогой ажал улам эриэтэй болоно. Шүлэг зохёодог хурагшад дундаһаа районой, округой олимпиада-нуудта хабаадажа, түрүүшын хууринуудыг эзэлһэн эдир бэшээшэд: Саганова Света, Лыгденова Арюна, Балданов Базар. Кружогой ажал ургажа ябаһан залуу үетэндэ нэн түрүүн түрэл буряад хэлэнэйнгээ бэялигыг, уян зөөлэниие сэгнэжэ хургана. Уран үгын уянгата холбоо найруулан ёһо заншал ойлгодог болгоно. Кружогто ябадаг үхибүүд түрүүшынгээ зохёолой мурнуудыг туршана». «Булаг» журналайнгаа ойн баярта Б-Б.Намсараевичэй зохёолон «Дэбтэрэй гомдол», «Жэшээ» гэхэн рассказуудаарнь мүнөө кружогто ябадаг хурагшад зүжэг табижа, айлшадтаа харуулаа. «Булаг» кружогһоо эхи абажа, уран зохёолой үргэн харгыда гараһан авторнуудай шүлэгүүдын уншаа, дуунуудынь гүйсэдхөө. Саашан үнгэрэгшэ хуралсалай жэлдэ бэшэгдэһэн эдир бэшэгшэдэй шүлэгүүдһөө хараад үзэе: **Туяна ДАМДИНОВА, 8-дахи классай хурагша. 1997 он.** **ЖЭРГЭМЭЛ** найхан дулаахан хабарнай ерзбэ.

модонуудыг Эгсэ үндэр хабсагайн Боориень тойрон гүйжэ, Эжынгээ хажууда ерээд, Дэб-дэб дэбхэрнэ. Үндэр наһатай Бадма-Базар Намсараевич багшамнай Ага хууринһаа «Булаг» журналайнгаа ойн баярта зорюулжа, үреэлэй үгэнүүдээр шүлэг зохёожэ эльгээгээ. Энэнь соонь иимэ үгэнүүд бэшээтэй: Һүн сагаан хүдэнтымнай «Булаг» бурьялһаар зандаа даа Удха зохёолой урадхалда Хубитаяа оруулһаар үнийн дай Табтаанайһаа ерэхэн айлан, үндэр наһатай, Эхегерой Намгар Дамдинжаповна Дамдинжапова иимэ шүлэгэй мурнуудээр үреэлэй үгэ хэлэбэ: **Энээхэн хургуулитнай - Эрдэмэй гуламта. Эршэтэ багшанартнай - Эрмэлзэл өхэтэй. Элитэ наранай толон доро соогуу Хүрһэтэ дайдын нурган дээгүүр Амжалтатай, алдар солотой, Элүүр энхэ, элбэг хэшэгтэй Ажаһуугыт даа гэжэ юрөөнэй «Булагтнай» бурьялжа Булган дайдымнай шэмэг болоо- Буряад хэлэмнай дэбжэжэ, Бултанаймнай жаргал болот! Бэшэгты, жаргагты, 60 жэлэйнгээ ойе үргэлжэлүүлжэ, 100 жэлые угтай! **Ц. БОРОКШОНОВА** ажалай ветеран 1949 ондо хүдэнтын 75 жэлэй хургуули дүүргэһэн.**

Буряад үнэн
Ветеран
Мунөө
Иванови
Район
Ленна
прегр
гунгана
завоной
гайнай
жэлнүү
гараһа
ветера
би ю
лараво
заво
прегр
гайнай
60 гар
жэлнүү
хэбтэх
2900-н
болон
-Эд
гомго
эрилт
хойно
зайла
лэ ба
хабар
заво
баас
ээлжэ

Ветеран

ХЭЗЭЭ АЛЬГА ХООҢОН НУУХАЯА БОЛИХОБИБДИ?

Манай райондо амаруулнабди. дубликын алишье агуууаа эгээ олон сионернүүдтэй совет багуулагдаа, гэжэ

Узэхэлэн гоё байгалиштай Котокель нуурай эрьедэ оршодог заводой аяналтын баазадга нэгэ дорго 110,

зунай сагта сэбэр агаарта амардаг, гэр бүлэдгөө хэрэгтэй эдгээ хоол огород, саадууу гээрнээ суглуулжа, үбэлдгөө хүсэд хүрэхэ хартаабха, капуста, үгэрсэ болон бусад огородой баян эдгээтэй нуураг болохыень тэмдгэлэхэ шухала. Энэмнай «Ветерануу тухай» гэхэн Россин Федерациин Хуули соо хараалагдаган эрилтэнүүдэй зарим тэдэ асуудлануудай нэгэн болон гэе. Харин Хуули соо хараалагдаган бусад эрилтэнүүдын Буряад Республикын

Челябингдоржно райондой ветерануудай советэй түрүүлэгшын орлогшо И.Унагаев хөөрэнэ. Мүнөөдгэрэй байдалаир район дотор Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнай 1600 ветеран, 400-ааа дээшэ дайнай инвалидууд болон дайнай үсын жэлнүүдтэ промышленна предприятиянуудта ажаллажа гараган 10 гаран мянган ветеранууд тоологдоно. Эдгэнэрнээ

профилакторидо 100 хүн бэе махабадаа аргалуулха аргатай юм, - гэжэ Ленинэй орденго заводой ветерануудай советэй түрүүлэгшэ А.З.Шишов хөөрэхэ юм. Далаад жэлэй урга тээ байгуулагдаган томо заводой хүдэлмэришэд хэдэн коллективнэ саадуудтай юм. Эдгэнэрэй эгээл томонь Сэлэнгэ мүрэнэй баруун бээдгэхи

Правительствын хүтэлбэрилэгшэдгөө дулдыха ёһотойлаад, ветеранууд альга хооһон нууха баатай болон гэшэ хабди.

Сэхыень хэлэхэдэ, «Ветеранууд тухай» Хуули соо хараалагдаган эрилтэнүү гүйсэд бээлүүлэгдэнгүй. Хэнэйшье мэдэнээр доройтоһон манай ороной хүтэлбэрилэгшэдэй

гагна хүүлэй жэлнүүдтэ пенсигэ гараган 12 мянганһаа дээшэ наһатайшуулые тоолоо хаамнай, хэды олон дайнай, ажалай ветеранууд болон гэшэбди! - гэжэ Фадей Ничилович хөөрөөгөө үргэлжэлүүлэе нэн. Райондой промышленна томо предприятиянуудай гундаһаа авиационно заводой коллектив соо дайнай ветерануудһаа гагна дайнай үсын жэлнүүдтэ ажаллажа гараган 4 мянгаад ветерануудай нэгэ ехэ бүлэ би юм. Хоёрдохи нуури паровоз-вагон заһабарилдаг завод эзэлэнэ. Тус предприятияда мүнөөдгөө дайнай 270 ветеран, дайнай 60 гаран инвалид, дайнай жэлнүүдтэ одоол унтаха, хэбтэхээ мартан хүдэлхэн 2900-ааа дээшэ үбгэд, хүгшэд болонол гаа.

-Эды олон наһатайшуулаа гомдохоонгүй, тэдэнэйнгээ эрилтэ, гуйлта гүүргэхын хойноһоо үдэр бүри оролдохо зайлашагүй хэрэгүүд гараад аз байдаг юм. Байгша оной хабарай эхин наһаһаа эхилжэ, заводойнгоо амаралтын бааза, пансионатта ээлжээгээр эдгэнэрэ эльгээжэ

олтирог дээрэ «Бесна» гэхэн саад би. Хабар-зунай харануудта наһатайшуулай ишэ ябаха түлбэригүй нэгэ автобус заводой хүтэлбэрилэгшэд, профсоюзай комитет, ветерануудай совет хэлсэжэ үгэнэн байна. Энээнһээ гагна олсын хэрэг эрхилэгшэдэй хэдэн автобус талһалгаржагүй ябажал байдаг. Эдэ автобусуудай түлбэринь бусадһаа орходоо, нилээд хямда сэнтэй. Мүн Байгал галайн эрьедэ, Хирпицын завод шадар, «Учитель» гэжэ нэртэй амаралтын газарта заводой хүдэлмэришэдэй хамтын саадуудтай юм. Иигэжэ хэдэн мянган пенсионернүүд зулгы зохид

гэмээр врачнууд, багшанар, үйлэдбэри дээрэ хүдэлжэ байдаг хүдэлмэришэд хэдэн наһаар салин хүлһээ абыхая болёо. Энээнһээ уламжалан пенсигэ саг соогоо ерэхээ болонхой. Тиухэдэ үхибүүдтэ абтадаг тэдхэмжын мүнгэн аяар гурбан жэлэй туршда абтанагүй. Энээнгэнь зон гайлаха, гэлыхээ болиһоор үнинэй, цимэ байдалай тохёолдоог байхага, пенсионернүүдэйшье ажабайдал, ажаһуудал яагаад найн болохоб гаа, - гэжэ Александр Зиновьевич тон зүб голхорна.

Бама ЦЫРЕМПИЛОВ. АВТОРАЙ фото.

ҮБГЭН АБЫНГАА ХҮНДЭДЭ

1922 оной зун багшанарай курса дүүргэнэн Даши Мункоев Шэбэртэ нютагта багшалхаяа ерэнэн юм. Тиухэ үедэ Бэшүүрэй бүхын нютагууд Мухар-Шэбэртэй аймагта ородог байгаа. Хүсөөтэ нютагай таряшанай бүлэдэ 1901 ондо түрэнэн Даши Мункоев Бэшүүрэй аймагай Шэбэртэ тосхон хүдэлхээ эльгээгдэхэдэ, холо ерээб гэжэ һанадаггүй бэлэй. Залуу багша абаһаар монгол хэлэ бэшэг зааха, удаань ород хэлэнэй багшаар хүдэлхэн юм.

Эндэ гурбан жэл хүдэлөөд байтарнь, тэрэниие 1925 ондо Мухар-Шэбэртэй аймагай арадай судья болгожо хунгаһан байгаа. Эндэ хүдэлжэ ябахадаа, тэрэ сагта нютагай нүхэрнүүдэй эсэргүүсэхэн тэмсэлдэ горитой хубитаяа оруулалсажа гараа. Ажал хүдэлмэридөө урагшаа һанаатай, ульгам бэрхэ мурдэгшэ байһанаа харуулан Даши Мункоев 1927 ондо Тунхэнэй аймагай арадай судьягай тушаалда дэбжүүлэгдэнэн юм.

Хуулиин бүхы эрилтэнүүдье нарин нягтаар дүүргэжэ ябадаг байһан гэжэ мэдэнэбди. Даши Мункоевич гансашье Буряад республикада хүдэлөө бэшэ, мүн Эрхүүгэй областиин Усть-Ордын округто арадай сүүдэй түрүүлэгшээр 1941 он болотор ажаллаһан намтартай.

Нютагай зоной дунда гэгээрэл асарһан Даши Мункоевой хүтэлбэри дор Шэбэртэ тосхоной нургуулин багшанар сүлөө сагтаа элдэб жэмжэ ябуулгануудые үнгэргэдэг, эмхидхэдэг байһан юм. Нэн түрүүлэн комсомолой ячейкэ байгуулжа, нютагай залуушуулые комсомолой гэшүүд болгодогһэн. Тэдэнэй дунда Чимидцо Дылгыровна, Би-Цыбигма Жаповна, Долгор Цыренова, Ц.Дон (Дондубон), Даши Мункоев гэгшэд түрүүшын комсомолшууд болоо агша һэмди. Дондубон комсомолой эхин эмхиин секретарь түрүүтэй, нютагайнгаа улад зоной дунда гэгээрүүлгын, шэнэ засаг тухай ойлгууламжын хүдэлмэри бидэ ябуулдаг байгаабди.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай эхилхэн жэлэй намарын Улаан-Үдэ хото зөөжэ ерэхэ баатай бологдоо нэн. КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь байһан С.Д.Игнатъев тиухэдэ бидэнэрые Усть-Ордын округһоо ерүүлхэн юм. Тиухэдэ хүни, үдэрые мэдэнгүй хүдэлдэг байһан гэшэбди. Юубгэхэдэ, КПСС-эй обкомой бюро гү, али Министрнүүдэй Советэй зүблөөн хүниин тэн болотор хүдэлжэ, нүхэрни эсэһэнхэй юм гэртээ орожо ерэдэг бэлэй. Иигэжэ бүхы наһаая Совет Хуули сахиа хэрэгтэ зориулан Даши Мункоев 83-тайдаа наһа бараһан юм.

Даши Мункоевич бидэ хоёр тиухэ үедэ хуби заяагаа ниилүүлжэ, эсэхэ сусахые мэдэнгүй хүдэлжэ ябадаг һэмди. 1929 ондо Даши Мункоев Эрхүү хотодо юристнүүдэй жэлэй дээдэ нургуулида нуража гараа. Удаань Буряадай АССР-эй юстициин арадай комиссараар, судьянарай түрүүлэгшээр 1940 он болотор ажаллаһан. Энэл жэлдээ юридическэ институт дүүргэнэн удаа Буряадай АССР-эй Верховно сүүдэй түрүүлэгшээр, 1946 ондо юстициин министрээр хүдэлжэ гараа юм.

Даши Мункоевич партиин обкомой шалгалтын комиссиин, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Советэй гэшүүнээр хэдэн удаа дэбжүүлэгдэдэг байгаа. Энэ үе соогоо Буряадай АССР-эй Верховно Советэй, Улаан-Үдын городской Советэй арадай депутатаар олон дахин хунгагдаһан байха. Эдэ олон харюусалгатай хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандадаг байһан юм. Эдэбхи үүсхэлыень Парти, Правительство үндэрөөр сэгнэжэ, Д.Мункоевые Ажалай Улаан Тугай, «Хүндэлэлэй тэмдэг» орденуудаар, олон тоото медальнуудаар шагнаһан гэшэ. Энээнһээ гадна Буряадай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй, КПСС-эй обкомой, Министрнүүдэй Советэй зүгһөө барюулагдаһан Хүндэлэлэй грамотанууд олон байха.

Шадамар бэрхэ хүтэлбэрилэгшэ ябаһан Даши Мункоевич 1951 ондо республикын Верховно сүүдэй түрүүлэгшээр наһанайнгаа амаралтада гаратараа хүдэлхэн байгаа. Хэды олон тушаалнуудта хүдэлхэдөө,

Мүнөө үри хүүгэдэйнь үхибүүд үбгэн абынгаа арад зоной аша туһада хэлэн, бүтээһэн ажал хэрэгүүдын үндэрөөр сэгнэжэ, хүндэлжэ хуудаг гэшэбди. Цыбигма ЖАПОВА, ажалай ветеран.

**БАГШЫН
БУЛАН**

Буряад республикын эрдэмэй габьяата ажал ябуулагша, Россин Эрдэм хуралсалай академиин гэшүүн-корреспондент, профессор Эрхэтэ Раднаевич РАДНАЕВ

**БУРЯАД ЛИТЕРАТУРНА АМАН ХЭЛЭН
ТУХАЙ ҺАНАМЖАНУУД**

(Үргэлжэлэл, эхинийн июлиин 25, 30-най, июлиин 7, 14-нэй дугаарнуудта).

ХАШАЛГАНУУДЫЕ ҮГҮҮЛХЭ ДҮРИМУУД:

1. Хашалган абяанууд үгэ соо байхадаа, зэргэлхэн абяануудайнгаа гү, али зэргэлхэн

хууриһаа боложо, олон янзаар үгүүлэгдэдэг (олон янзын вариантнуудые - аллофонуудые абадаг). Эдэ вариантнуудые дуудаһан соонь үгүүлхэ, Жэшээнүүд:

хашалганууд	вариантнууд	вариантнуудай характеристикэ	Жэшээнүүд
«б»	«б»	була, хонгёо урал-уралай, хабшамал, үгын эхиндэ, хашалгануудай урда.	бата, бэхэ, буха эб", хэб", хаб"тагар, дэб"тар.
	«б»	була, хонгёо, забһарай, хоёр аялгануудай хоорондо	хабар, обоо, суба шубуун, арбаад, табан, дабаан, жабар, забаан, тэбэнэ.
	«б»	була, хүсэд бэшэ бүдэхи, бүдэхи хашалгануудай урда, үгын һүүлдэ.	түсэб", дэб"тар элдэб", үб"сүүн айхаб"тар
«г»	«г»	була, хонгёо хэлэнэй хойгуурхи, хабшамал, хэлэнэй урдуурхи аялгануудай (э, ү, өө)	гэр, гэхэ, гэбэ
	«г»	була, хонгёо, хоёр аялгануудай хоорондо, хэлэнэй урдуурхи аялгануудтай	эгээл, Эгэтэ
	«г»	була, хонгёо, хэлэнэй хойгуурхи- үгэн хэлэнэй, хабшамал хэлэнэй хойгуурхи аялгануудтай	гар, газар, гадар
	«г»	була, хэлэнэй хойгуурхи- хүүгэн хэлэнэй, забһарай, аялгануудай хоорондо	даг", саг", таг", баг", тарга", зураг" засаг".
	«г»	була, хүсэд бэшэ бүдэхи, үгын һүүлдэ, бүдэхи хашалгануудай урда	
«х»	«х»	шанга, бүдэхи, забһарай, хэлэнэй хойгуурхи, хэлэнэй урдуурхи аялгануудтай	хэн, хэлээ, хэрэг
	«х»	шанга, забһарай, хэлэнэй хойгуурхи-хүүгэн хэлэнэй, хэлэнэй хойгуурхи аялгануудтай	хаа, хамар, хана, баха, буха
«д»	«д»	була, хонгёо, хэлэнэй урдуурхи, хабшамал, үгын эхиндэ	дал, дэгээ, дэрэ
	«д»	була, хүсэд бэшэ бүдэхи, бүдэхи хашалгануудай урда, үгын һүүлдэ	арад", ад"ха, бад"ха, боод", уд"ха
«ж»	«ж»	була, хонгёо, хэлэнэй урдуурхи	жалга, жэл журам
	«ж»	бүдэхи хашалгануудай хүсэд бэшэ бүдэхи	үж"хэ, мааж"ха, гоож"хо, ехэж"хэ, гаж"ха, бэхэж"хэ, яһа"ха
«з»	«з»	була, хонгёо хэлэнэй урдуурхи	зада, занаа, зала, зумбараа
	«з»	була, бүдэхи хашалгадай урда, хүсэд бэшэ бүдэхи	һалбалз"ха, халбалз"ха, хэлбэлз"хэ
«нг»	«нг»	була, хонгёо, хэлэнэй хойгуурхи, хэлэнэй урдуурхи аялгануудтай, үгын һүүлдэ	дэнг, сэнг, дүнг
	«нг»	була, хэлэнэй хойгуурхи-хүүгэн хэлэнэй, хэлэнэй хойгуурхи аялгануудтай үгын һүүлдэ	санг, анг, голонг, ганг, һоёлонг, дасанг, гасаланг, хунг, шанг
	«нг»	була, хэлэнэй хойгуурхи, үгын дунда, "г", "х" хашалгануудай урда	шэнгэн, хунгэн, хонгхо, мунгэн, Монгол, хонгор шанга, сонгхо, манггад", танггад", танггараг".
«н»	«н»	була, хонгёо, хэлэнэй урдуурхи сонорно	намар, наад"ха.

2. Бэшэг дээрэхи «г» хашалганууд орондо аман хэлэндэ дуудаһан соонь «д» хашалганиие үгүүлхэ: һонгино-һонг"д"оно, унанги-унан"д"а, тээнги-тээн"д"э, уунги-уун"д"а, эсэнги-эсэн"д"э, тэрэнги-тэрэн"д"э, долгин-дол"д"он, анги-анг"д"а, гулидаһан-

гул"д"адаһан, онгило-он"д"оло, унгила-ун"д"алха, нангин-нанг"д"ан, зангилаа-зан"д"алаа, түбэнги-түбэн"д"э, хатангир-хатан"д"ар, уһатанги-уһатан"д"а, мангир-ман"д"ар, хүрэнги-хүрэн"д"э. (Үргэлжэлэһын хожом гараха).

ҺУРАВАЛ, ОЛЗЫН ҺУВАГ ТАТАХА

«Улаан-Үдэ хотын ажаһуугшадай ашаг тухые социально-экономическа талаар дэмжэлгын концепци болон тэрэниие бэлүүлхэ арга замууд» гэжэ нэрлэгдэһэн программаар Улаан-Үдэ хотын захиргаанда хоёр үдэрэй туршда үргэлжэлхэ хуралсал эхибэ.

Муниципальна предприятинууд болон эмхи зургаануудай хүтэлбэрлэгшэд, Улаан-Үдэ хотын захиргаанай мэргэжэлтэд, олзын хэрэг эрхилэгшэд эндэ хурана. Экономическа, финансын, кадрнуудай асуудалнуудые шийдэхэеэ замуудые тодорхойлохо, олзо оршын талаар городей бюджетэй нөөсэ дээшлүүлхэ, тийн эрээдүйдэ республикын экономикадо инвестицинуудые элсүүлжэ, муниципальна байгуулгы

хүгжөөхэ зорилготойгоор туралсал эмхидхэгдэнэ.

Гүрэнэй алба хаагшад бэлдэдэг Россин академиин профессор С.Б.Мельников доцент В.А.Николаев болон бусад энэ хуралсал үнгэргэнэ хуралсалда хабаадагшан муниципальна байгуулгы социально-финансова бүлэгэй ажал ябуулгаар хуули ёһонор болон финансово-экономическа үндэһэнүүд тухай эрээмэдэсэтэй болохо, мүн тэдэниие һонирхолтой лекцинууд уршагдаха, «Дэлгүүр-социаль хойшолонгууд» гэхэн хэрэг ябуулгын наадан дурдахагдах юм.

Россин 5 томо хоту гороудта нэрлэгдэгшэ Академиин багшанар иимэ хуралсал үнгэргэһэн байна Манай шотагта түрүүшынхидэ үнгэргэгдэнэ.

Эльвира ДАМБАЕВА

МҮНӨӨ САГТА ХЭН ҺАЙН БАЙДААТАЙ?

Буряад Республикын Госкомстадай мэдэсэһэнэй ёһоор эгээл ехэ салинтай зоной тоодо урьһаламжа үгэдэг, финансын, страхованин хүдэлмэрилэгшэд ороно. Эдэ эмхи зургаануудай хүдэлмэришэдэй һарын дунда зэргын салин 1997 ондо 1780 түхэригтэ хүрэхэн гэхэ гү, али энэнь ажаһуудалай эгээл бага хэмжээнһээ 5 дахин ехэ болоно. Энэ баримтаһаа уламжалан харахада Буряадай эгээл ядуу

байдалтай зоной тоодо хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд болоно даа. Тэдэни харын дунда зэргын салин 335 түхэриг гэхэ гү, али энэнь ажаһуудалай эгээл бага хэмжээнэй 0,7 процент болоно.

Эдэ баримтануудые зэргэсүүлэн, бодомжолоод үзэхэд, манай республика соохи баяшуулай болон юрын хүнүүдэй хоорондох байдалай илгаа жэлһээ жэлдэ ехэ болоно.

Республикын һалбаринуудай дунда зэргын салин хүлэһэн байдалые Танай һонорто дурдахая

Һалбаринууд	Дунда зэргын салин, хүлэһэн (түхэригээр)	1996 онойхидэ процентээр
Республикада дунда зэргын	928	113
Промышленность	1136	113
Ой модной ажахы	537	106
Хүдөө ажахы	335	112
Транспорт	1487	119
Хэлхээ холбоон	1359	144
Варилга	1568	139
Худалдаа наймаан болон пийтын эдэе хоол, материально-техническа хангалгын, наймаанай болон бэлдэхэлэй	857	123
ЖКХ, үйлдбэрнин бэшэ хангалгын албанууд	1071	109
Элүүрье хамгаалга, физическэ культура болон социальна хамгаалга	612	97
Эрдэм хуралсал	535	97
Соёл болон искусство	515	115
Финанса болон страховани	1780	105
Хүтэлбэрлгын эмхи зургаанууд	1300	129

АРИГ СЭБЭРЭЭР ЯБАЯ

Һуулын 6 һарада ганса Улаан-Үдэ хотодо 1209 хүн халдабарита гингитери үбшэндэ нэрбэгдээ. Харин байгшан ондо сальмонеллез, вирусна гепатит «А» үбшэнүүдээр үбдөөшдэгэй тоо 38-44 болоно. Эдэ тоо баримтануудые нэгдөндөндөйхитой жэшээд үзэхэд, балай гингитерий гингитери «А» гэшыц процент 52-оор дооһор унаа гэжэ Түбэй госсанэпидиологзорой мэргэжэлтэд мэдэсэһэнэ.

Энэ һарада гэдгэһэ доторой халдабарита үбшэн бүри һүжэрөөд байна. Улаан-Үдэгэ июлиин 1-һээ 5 болоһор 28 хүн 6-һаа - 12 болоһор - 44, 13-һаа 19 болоһор - 6 хүн янза бүриин халдабарита гэдгэһэ доторой үбшэндэ нэрбэгдэһэн тухай ГСЭН дуулгаба.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Ахамад редакторай орлогшо Г. Х. ДАШЕЕВА
 РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: А. Л. АНГАРХАЕВ (ахамад редактор), Б.М.Ж. БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Б.В. ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), А.Г.ЛУБСАНОВ (Буряад Республикын Правительство), Д.Д.СУНДАРОН (Буряад Республикын Арадай Хурал), таһагуудые даагшад: Н.Д.НАМСАРАЕВ, Т.В.САМБЯЛОВА, Д.Ш. ХУБИТУЕВ, А.Д. ТАПХАЕВ; В.И.НИНТАЕВ (хэблэлэй директор).

Манай адрес:
 670000, Улаан-Үдэ, Каландаришвилини үйлэ, 23, "Буряад үнэн" газетын редакци.

Газетэ хэблэлэй 1 үйлдбэр хэмжээтэй. Индекс 30901. Хэбэг 3.350 (гамта 20 000) Хэбэг үйлдэ. Дундаһан сар 17.00.

"Республическа типографи" гэхэн АО-до газетэ хэблэгдээ. Директорийн телефон: 21-40-45. Б-0079-дэхи номертойгоор бүрицхэлдэ абтанхай. Заказ № 8384.

Редакцини телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшонорой - 21-68-08, 21-64-36, харюусалгата секретариин - 21-50-52, секретариатай - 21-50-52, таһагуудэ экономика болон полигикын - 21-55-97 (даагшан), 21-63-86, соёлдой, түүхын болон залуушуулай - 21-54-93 (даагшан), 21-57-63, 21-69-58, 21-60-21, мэдэсгэлэй болон рекламн - 21-62-62, 21-67-81, хэблэлэй - 21-33-61, оператор-корректорнуудай - 21-61-35, фотокорреспондентнуудай - 21-33-61, компьютерна түбэй - 21-66-76, корнуиктын - 21-34-05.

"Бурятия" хэблэлэй телефонууд: директор - 21-49-94, бухгалтери - 21-23-67, вахта - 21-60-91.

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, шотагай нэрнуудай бэшлгыг хазгагтруулаһан ушарга авторнуудын харюусалгатай. Редакцини һанамжа авторайхитан өдмн бэшэ байжа магад.